Novobydžovský

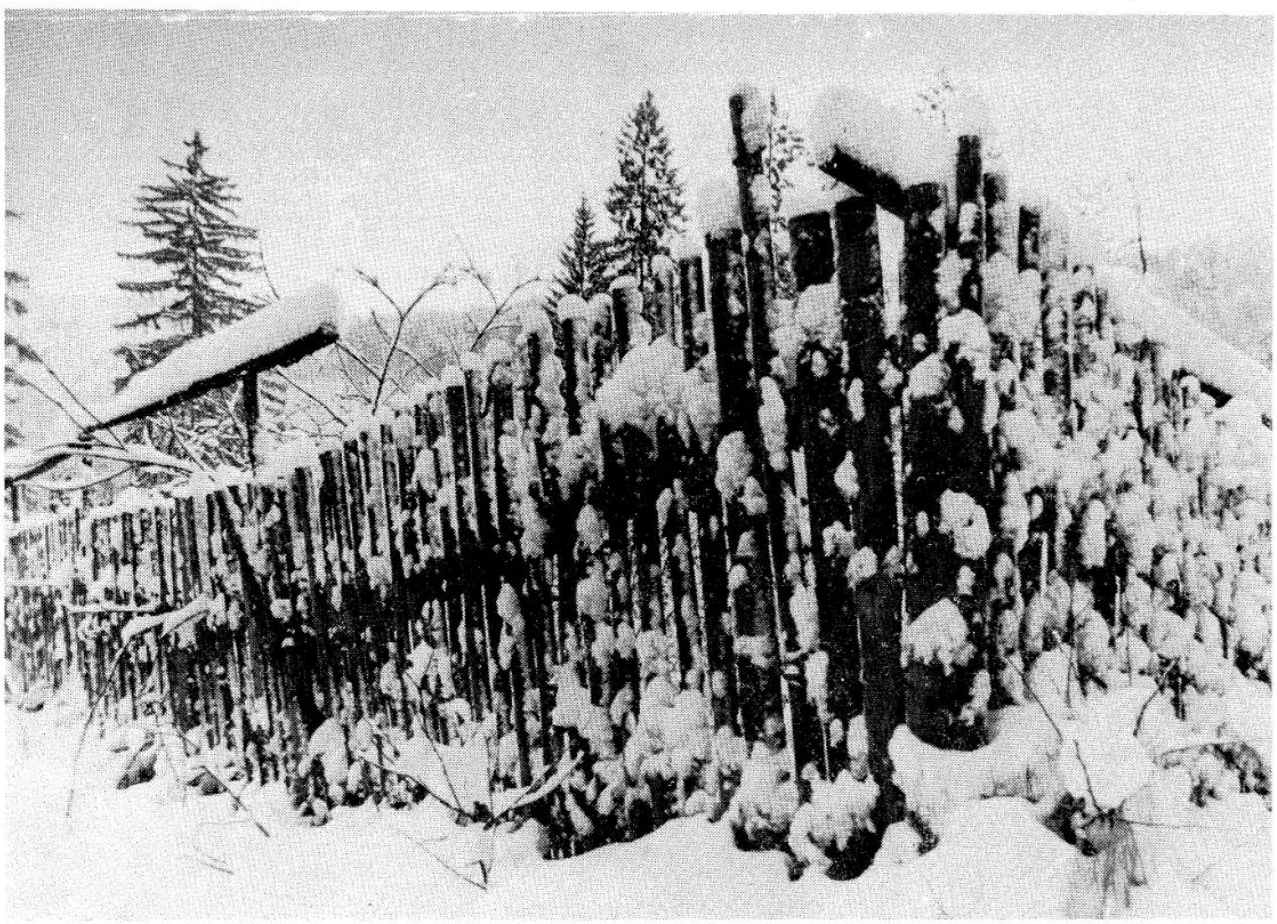
Ročník XII
23. 2. 1985

Číslo 4

ZPRAVODAJ

Z obsahu čtvrtého čísla: Průmysl mléčné výživy oslavuje 35. výročí ✦ Z našeho muzea II. část ✦ Malířka Věra Zahradníková ✦ Skochovičtí budou mít síň tradic ✦ Vzpomínání Zdenka Smutného v seriálu Jak šli za Múzami do světa ✦ Poslední část úsměvů Franty Řezníčka ✦ Rozhovor s úspěšnou chovatelkou králíků Dášou Lednovou ✦ Informace ✦ Matrika

Fotografie M. Bydžovský

Z JEDNÁNÍ RADY MĚST NV

16. rada dne 26. 9. 1985

v z a l a n a v ě d o m í

a) zprávu o stavu a úrovni poskytovaných služeb na území města a uložila zajistit dostatečné množství náhradních dílů pro opravy Babet, zabezpečit opravy starších elektrospotřebičů pro domácnost (Eram) zajistit dostatek pracovníků do kuchyní RaJ a Jednota, aby nedocházelo k omezování provozu, trvale sledovat vykrývání dodávek uhlí občanům

b) zprávu VLK o modernizaci bytového fondu, o jakosti chleba a pečiva dodávaného do sítě maloobchodů města, o zásobování prodejen nealkoholickými nápoji

u d ě l i l a

a) čestné uznání Václavu Kuderovi za zásluhy o rozvoj města při příležitosti jeho 90. narozenin

17. rada dne 10. 10. 1985

v z a l a n a v ě d o m í

a) zprávu o vyřizování stížností občanů za období od 1. 1. 1985

b) zprávu o kontrolní dohlídce v Uhelných skladech

s c h v á l i l a

a) plán zimní údržby místních komunikací

b) politicko-organizační zabezpečení veřejných schůzí UO KSČ

c) investiční záměr na adaptaci budovy jeslí na výdejnu pro důchodce

d) převody domků č. 28, 53 ve Skochovicích, čp. 93 a 12 v Zachrašťanech, čp. 1720 v Novém Bydžově

18. rada dne 31. 10. 1985

s c h v á l i l a

a) zprávu o připravenosti zimního stadiónu na sezónu 1985/86

b) zabezpečení inventarizace 1985

c) statut domů o pečovatelskou službu v Novém Bydžově

d) přidělování bytů podle § 18 přednostně uchazečům ze seznamu uchazečů, kteří provedou modernizaci svépomocí

e) vyhodnocení soutěže „Za město krásnější"

19. rada dne 14. 11. 1985

v z a l a n a v ě d o m í

a) kádrové zajištění poslaneckého sboru pro období 1986 – 1990

b) zprávu o plnění volebního programu NF na léta 1981 – 1985

s c h v á l i l a

a) návrh JPKVČ na rok 1986

b) plán plenárních zasedání a rady MěNV na 1. pololetí 1986

20. rada dne 28. 11. 1985

v z a l a n a v ě d o m í

a) zprávu o stavu v plnění opatření ke zkvalitnění úrovně společenské zábavy
a uložila předložit nové metodické pokyny při povolování zábav a zvýšit kontrolní činnost, proškolit organizátory společenských zábav

b) zprávu o odstraňování závad z akce Březen měsíc PO

s c h v á l i l a

a) zrušení sobotního prodeje v prodejně Sklo a porcelán

b) převody domků čp. 198 a 140 v Chudonicích

s c h v á l i l a

a) řešit neuspokojivý stav v zásobování obyvatelstva města uhlím

21. rada dne 12. 12. 1985

s c h v á l i l a

a) bytový pořadník na 1. pololetí 1986

b) zproštění poplatků ze vstupného při zábavě dne 25. 12. TJ Jiskra

u l o ž i l a

a) projednat přidělení nebytových prostor pro zřízení provozovny střihové služby

XXXXXXXXXXXXXXXXXX

ROK V PRANOSTIKÁCH

L e d e n

V lednu za pec si sednu.

Roste den, roste i zima.

Leden studený, duben zelený.

Když krtek ryje v lednu, končí zima v květnu.

Zpravodaj chválí

1 ZAHRADNÍKY Technických služeb našeho města

Květinou potěšíš vždycky a každého. Květiny dotvářejí krásu našeho domova, ale i životního prostředí ve městě. V nevelikém zahradnictví Nového Bydžova pracuje kolektiv lidí, který takovou krásu rozdává, který se stará o to, aby naše město bylo ještě krásnější, aby se nám všem líbilo.

Není toho málo, o co pečuje parta zahradníků – zeleň města Nového Bydžova, sady, parky, záhonky, ale zajišťují i květinovou výzdobu na slavnostních zasedáních, aktivech i kulturních pořadech.

Vždy ochotní, usměvaví a laskaví. Upřímný vztah ke květině přenášejí i do jednání s lidmi. Vzácná vlastnost, kterou nenajdete všude! Jejich drobná práce přináší užitek a potěšení nám všem. Vážme si jejich výsledků!

Naše kulturní středisko spolupracuje s městskými zahradníky několik let. Je to spolupráce na jedničku. A tak ocenění a poděkování za výbornou práci, kterou pro město Nový Bydžov dělají, patří poprávu našim zahradníkům!

Upravené Mírové náměstí – výsledek práce zahradníků

NOVOBYDŽOVSKÝ PMV OSLAVÍ 35 LET

V roce 1986 oslaví závod Průmysl mléčné výživy v Novém Bydžově 35 let svého trvání. Je to málo nebo hodně? Tuto otázku si může položit každý obyvatel našeho města. Díváme-li se na tuto dobu, vidíme, že je to více jak jedna generace a to potvrzuje skutečnost, že v našem závodě pracují i děti bývalých pracovníků závodu. Díváme-li se však na toto výročí z pohledu existence našeho města — je to velmi krátká doba v historii Nového Bydžova.

Rozvoj každého města je podmíněn rozvojem průmyslu, který dává obyvatelům pracovní příležitosti a musí tomu tak být i v případě historie a vývoje města Nový Bydžov. Výrobní náplň se od vzniku našeho závodu již několikráte podstatně změnila a musíme ve zpracovatelských kapacitách držet krok s vývojem produkce mléka v našich JZD. V současné době závod pokrývá veškerou spotřebu barevných výrobků v celé republice, protože je monopolním výrobcem těchto barevných výrobků. Jedním z nejstarších výrobků našeho závodu je Malcao, které se udrželo na našem trhu již více jak 30 let a to je již co říci. Některé výrobky se udrží na trhu pouze několik roků, avšak 30 let výroby Malcaa svědčí o vynikajícím výrobku, který přes veškeré inovace si neustále udržuje vysoký standart pro svoje vysoké nutriční hodnoty a pochapitelně i pro vynikající chuťové vlastnosti. Mezi další velmi oblíbené výrobky patří Bikava, vyráběná v několika variantách. Pro diabetiky slouží DIA - bikava, pro spotřebitele, kteří mají rádi sladkou bílou kávu slouží Bikava - instant a naopak pro spotřebitele, kteří mají rádi méně cukru v kávě, slouží Bikava - Ideál.

Před 2 lety byla v našem závodě vybudována nová linka na zakysané výrobky, které jsou distribuovány v celém kraji. Jako specialita našeho závodu je vyráběn zakysaný výrobek ELVIT, který obsahuje vitamín B 12.

Nemyslete si, že tento vitamín je do výrobku přidáván mísením. Naopak tento vitamín je vyprodukován přírodní cestou pomocí propionových bakterií, což dává tomuto výrobku vysoké užitné hodnoty. Pro složitost výroby se ELVIT v celé ČSSR vyrábí pouze v Novém Bydžově.

Výrobky závodu PMV Nový Bydžov jsou i dobrým vývozním artiklem. Jsou vyváženy i do jiných států, kde reprezentují jak náš závod, tak i město Nový Bydžov. V této oblasti je na pracovnících závodu veliká zodpovědnost, aby jakost našich výrobků odpovídala celosvětovému standartu.

Spolupráce s městským národním výborem byla a je vždy velmi dobrá. Závod v poslední době zajistil vybudování nových jeslí pro děti občanů v našem městě a koncem roku 1985 tuto investici předal do používání občanům města.

Dále se pracovníci podílí na investičních akcích, které jsou ve volebním programu a tak se prolíná pomoc městu a občanům.

Dne 27. 9. 1985 byl náš závod vyznamenán standartou podnikového ředitele, za nejlepší výsledky v prvním pololetí 1985 v rámci podnikového ředitelství. Při této příležitosti byli vyznamenáni naši nejlepší pracovníci: ss. Smutná, Zechovský, Zmátlíková, Carda, Rosůlek, Skalická, Česák, Chmelařová, Davidová, Kyselová, Nováček, Věchtová, Paštika a Havelka. S těmito lidmi se setkáváme v našem městě, jsou to skromní a pracovití lidé, na kterých můžeme budovat další existenci našeho závodu.

Jistě každého občana bude zajímat, jaké další perspektivy bude mít náš závod. Jak jistě víte, vyrábí se v našem závodě laktóza, to je mléčný cukr, vyráběný pouze v Novém Bydžově. Náš farmaceutický průmysl by bez této suroviny nemohl připravit celou řadu léčiv a proto výroba laktózy v poslední době je stále aktuálnější. Vyrábíme tuto laktózu na zastaralém a již nevyhovujícím zařízení a proto je realizován příkaz našeho generálního ředitelství a dojde v brzké době k modernizaci výroby. Celkové investoční náklady přesáhnou 60 miliónů korun. Nová moderní technologie zaručí vynikající výrobek a to nejen pro náš farmaceutický průmysl, ale i pro dětskou výživu - Feminar. Opět se rozmnoží pracovní příležitosti pro občany našeho města, kterým zaručujeme velmi dobré výdělky ve třísměnném provozu a velmi dobrou sociální a zdravotní péči v našich rekreačních zařízeních ve Špindlerově Mlýně nebo na našem Libíně.

Pochopitelně jako každý velký závod, máme i potíže, se kterými se snažíme vyrovnat se ctí. Zvláště současné období před XVII. sjezdem KSČ je pro nás velice složité, ale věříme, že s naším velmi dobrým pracovním kolektivem se vypořádáme s obtížemi a zajistíme další rozvoj našeho závodu v Novém Bydžově.

Slavomír Čechlovský,
ředitel závodu

Město a čas

V novobydžovském Jiráskově divadle se uskutečnil pořad věnovaný současnosti a perspektivám Nového Bydžova ve volebním programu Národní fronty. Jevištní dokumentární program dialogů, písniček a diapozitivů o podílu občanských výborů, závodů a škol na jeho plnění a přípravě nového programu, připravilo Městské kulturní středisko a Městské muzeum v Novém Bydžově ve spolupráci s Okresním kulturním střediskem v Hradci Králové.

Zaplněné hlediště divadla, výborná kompozice pořadu, zajímavé rozhovory s funkcionáři města, zástupci občanských výborů a závodů, přehled tvořivé práce občanů Nového Bydžova — to vše vytvářelo příjemné ovzduší večera. Ve slavnostní části programu obdržely nejlepší občanské výbory, závody a školy čestná uznání rady MěNV za výborné výsledky v soutěži „Za město krásnější", vyhlášené k 40. výročí osvobození Československa Sovětskou armádou Městským národním výborem v Novém Bydžově. Potom už si moderátor večera Milan Kincl zval na jeviště všechny, kteří znají život města, jeho problémy a potřeby. Hovořilo se o tom, co se všechno podařilo vykonat při plnění úkolů náročného volebního programu, ale i o tom, proč se nepodařilo některé úkoly splnit. Hodnotila se dobrá práce a zodpovědný přístup některých organizací Národní fronty. Na co bydžovští občané zapomněli, nebo co znepříjemňuje jejich život ve městě, připomněla satirická písnička.

Závěrečný rozhovor s předsedou MěNV v Novém Bydžově Jiřím Chmelařem patřil připravenému návrhu nového volebního programu Národní fronty na léta 1986 — 1990. Vždyť volební program v Novém Bydžově nebude jen předvolebním agitačním dokumentem, ale skutečným plánem a souhrnem všech úkolů rozvoje města s odpovědností každého občana za jeho splnění.

Ve třetí části večera vystoupili členové Hudebního divadla v Karlíně s pásmem nejkrásnějších melodií z operet a muzikálů.

(jm)

HLAVNÍ ODPOVĚDNOST ZA ZPRACOVÁNÍ A PLNĚNÍ VOLEBNÍCH PROGRAMŮ NF MAJÍ NÁRODNÍ VÝBORY. AVŠAK JEJICH DOBRÁ PŘÍPRAVA A UVÁDĚNÍ DO ŽIVOTA V MNOHÉM ZÁVISÍ NA AKTIVNÍ ÚČASTI ORGÁNŮ A ORAGANIZACÍ NÁRODNÍ FRONTY

KLENOTY NAŠEHO MUZEA

II. ČÁST PRAVĚKÉ BRONZY

V rozsáhlém fondu archeologie v našem muzeu zaujímají významné místo četné bronzové i jiné kovové předměty, mezi nimiž jsou i exponáty značné historické hodnoty. Na první pohled jen obyčejné kousky kovu pokrytého patinou se pro archeologa stávají cenným svědectvím o různých pravěkých kulturách a někdy neocenitelným článkem vedoucím k odhalení dosud skrytých a netušených souvislostí v životě našich předků.

Z desítek takových předmětů, většinou už také zevrubně popsaných a zhodnocených v odborné archeologické literatuře, uveďme alespoň několik nejpozoruhodnějších.

V expozici pravěku najde návštěvník zvlášť cenný soubor předmětů ze starobronzového hromadného nálezu ze Starého Bydžova. Nález, odkrytý při melioračních pracích v severozápadní části katastru obce v roce 1893, byl nově detailně a všestranně zhodnocen až dr. Václavem Mouchou z Archeologického ústavu ČSAV.

V tomto depotu bronzových a měděných předmětů nad jiné vyniká soubor osmi terčovitých náušnic. Jak blíže uvedla dr. I. Pleinerová, v Čechách bylo zatím na pěti místech nalezeno jen 15 náušnic, z toho 8 právě ve Starém Bydžově. Mimo české území známe jediné naleziště s jedním exemplářem — Straubing v Bavorsku. A tak díky početnosti nálezu ve Starém Bydžově dostalo se jméno obce i do odborného označení šperku — náušnice starobydžovského typu.

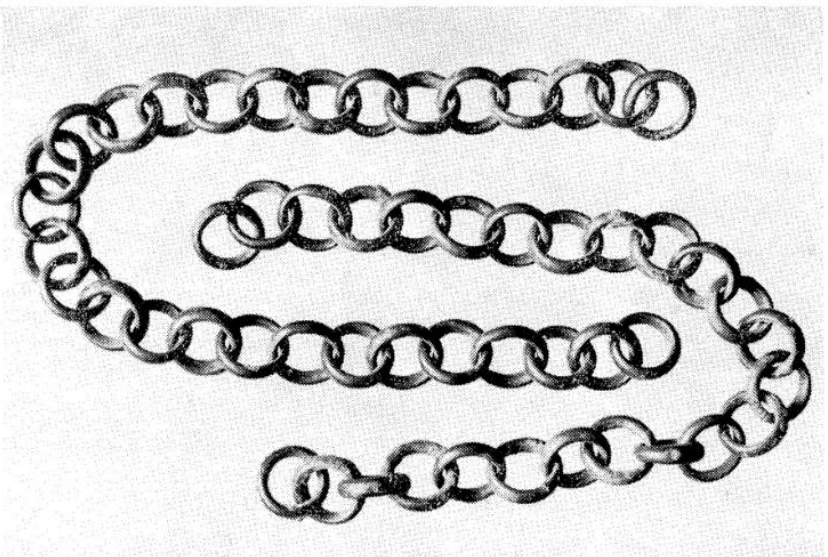
Terčovitá náušnice starobydžovského typu

Starobydžovský depot je jedinečným nálezem i pro jiné předměty souboru. Přímou obdobu zatím nemá jazykovitě vykrojená štítová měděná zápona k opasku zdobená rytým geometrickým vzorem a také tři lopatkovité jehlice s konci zavinutými do trubičky patří ke vzácným nálezům. Na základě metalurgické analýzy a rozsáhlých typologických srovnání přispělo studium nálezu ke zjištění rozdílného stáří a původu předmětů (hlavně ze středního Podunají, ale i ze středoněmecké oblasti) a významně obohatilo znalosti o kultuře únětické.

Do doby únětické kultury se také hlásí hromadný bronzový nález z Obory, objevený v roce 1904 při podzimní orbě na poli velkostatku. Z bohatého souboru předmětů se však do muzea dostala jen menší část, většinu si ponechal tehdejší majitel pozemku baron Liebig.

Nejvýznamnějším předmětem byl řetězový pás s více než 150 články a se středovou křížovou ozdobou, potrhaný radlicí pluhu. V muzeu z tohoto pásu zůstaly dvě části s celkovým počtem 54 článků. Řetězový pás dokládá mimořádně vysokou úroveň tehdejšího slévačství. Na základě předpokládané rekonstrukce články řetězu byly odlévány ve složitých třídílných formách.

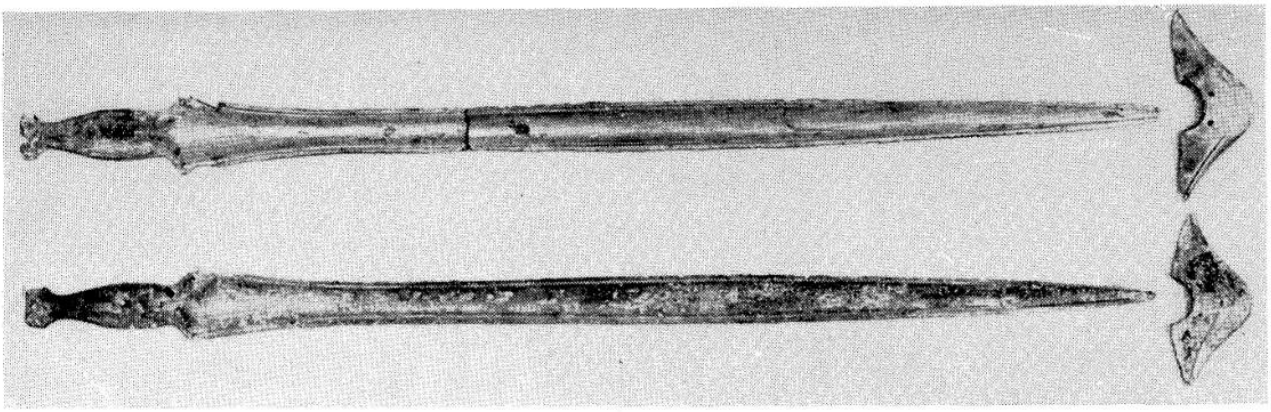
Velmi cenné jsou i další předměty z hromadného nálezu — sekerky s lištami, tyčinkovité náramky a žebrovaný manžetovitý náramek. Podobně jako starobydžovský depot zkoumal dr. Moucha i předměty z Obory. Připravená studie opět přináší zevrubnou analýzu nálezu a odhaluje další neznámé vztahy a souvislosti doby únětické kultury.

Dvě části řetězového pásu z hromadného bronzového nálezu z Obory

Zatím blíže nezhodnoceny zůstávají dva vzácné bronzové meče s jazykovitými rukojeťmi a křidélkovými nákončími, pocházející ze žárových hrobů halštatského stupně slezskoplatěnické kultury. První byl nalezen v roce 1922 v písečníku u sochy sv. Františka za Chudonicemi, druhý v roce 1924 poblíž lesa u Velešic. Že oba meče, známé jen ze stručných zmínek v odborné literatuře, patří k významným exponátům muzea, dokládá i loňská studijní návštěva anglického archeologa dr. Briana Oldhama z londýnské univerzity, který se specializuje na studium halštatských bronzových zbraní v celoevropském měřítku. Do jeho připravované rozsáhlé monografie tak budou zařazeny i dva meče z novobydžovského muzea.

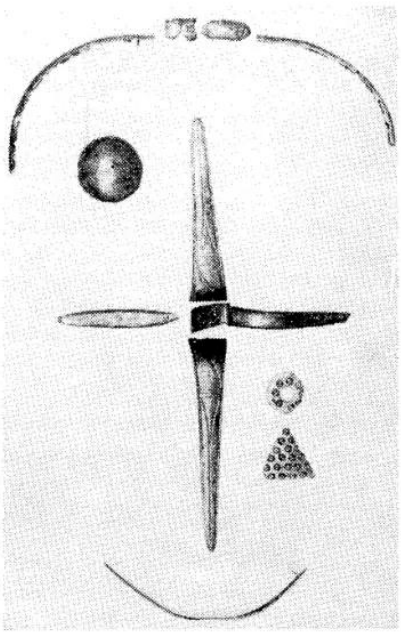
V části expozice věnované laténské kultuře zaujme pozorného návštěvníka bronzové kování štítu, nalezené v roce 1905 na laténském pohřebišti v katastru města na Otmarce. I tento nález, ač byl publikován správcem muzea J. Koudelkou už v roce 1906,

Dva bronzové meče s jazykovitými rukojeťmi a křidélkovými nákončími

byl nově vědecky zhodnocen až dr. V. Mouchou. Vedle rekonstrukce tvaru dřevěného štítu s bronzovým kováním a ozdobami autor detailně zkoumal i dataci a původ štítu a dospěl k závěru, že štít může být importem z marnské oblasti. Ojedinělý nález na území našeho města tak přispěl k objasnění důležitých vztahů kultury laténské i v celoevropském měřítku.

V expozici pravěku návštěvník uvidí i další cenné předměty z bronzu, jiné jsou ještě uloženy v muzejním depozitáři. Co předmět, to zlomek tajemství, které za přispění člověka vydala země, další střípek z mozaiky postupně odhalovaného obrazu jednotlivých pravěkých kultur.

Bronzové kování laténského štítu — rekonstrukce tvaru

Zdaleka však nejde jen o předměty z bronzu či jiného kovu. I různé kamenné a kostěné nástroje, kosterné pozůstatky nebo zlomky keramiky nalezené při polních a jiných zemních pracích mohou pomoci objasnit nejednu z dosud neodpovězených otázek naší archeologie. Aby takový nález mohl „vypovědět" co nejvíce, sami nic dále neodkrývejme a neporušujme a spojme se s muzeem, které už zařídí zajištění lokality odborným archeologem. Možná půjde právě o nález, který se stane dalším klenotem pravěkých sbírek našeho muzea.

Text a foto
Jaroslav Prokop

V příštím pokračování rubriky Klenoty našeho muzea se čtenáři seznámí se vzácnými památkami po Kapounech ze Svojkova.

POZVÁNKA DO MUZEA V ROCE 1986

I v tomto roce čeká návštěvníka muzea bohatá základní expozice **Od minulosti k současnosti města a okolí**, doplněná o dílčí expozici **Petr Brandl a východní Čechy** se dvěma obrazy tohoto slavného barokního malíře. Expozice v šesti sálech, části haly a schodiště bude nadále doplňována a obměňována. Od května v ní např. návštěvníci opět uvidí i starý studentský prapor a památky na dr. Václava Vojtěcha.

Významným obohacením v prostorech muzejní haly je výstava **Sochařské dílo a obrazy lidového umělce Václava Kudery - Křapíka**, která zde zůstane po celý rok. Přes sedmdesát kamenných plastik doplňují dřevořezby, obrazy, fotografie, osobní předměty, dokumenty a katalogy z výstav. Originální tvorba našeho rodáka a spoluobčana nepochybně získá další příznivce a obdivovatele i z různých míst naší vlasti.

Od 1. května bude pro návštěvníky připravena dílčí výstava **Za město krásnější**, která na panelech seznámí s výsledky plnění stávajícího programu a s hlavními úkoly nového volebního programu. Od 9. srpna bude možno ještě zhlédnout dílčí výstavu **800 let Starého Bydžova**, věnovanou jubileu první písemné zmínky o této starobylé obci.

Podstatné změny dozná i pásmo barevných diapozitivů, které návštěvníky seznámí jednak s nejnovějšími změnami města a integrovaných obcí, jednak se záběry z Kuderovy zahrádky.

Expozice muzea je pro předem ohlášené hromadné návštěvy otevřena po celý rok a pro jednotlivé i hromadné návštěvy potom pravidelně od 1. května do konce října každou neděli a svátek, vždy od 9 do 12 a od 13 do 17 hodin.

Muzeum očekává, že na prohlídku expozice a výstav se vedle škol přihlásí i občanské výbory, kolektivy BSP, společenské organizace i další skupiny zájemců o poznání minulosti a současnosti Novobydžovska. Stačí se jen předem ohlásit a s vedoucím muzea dohodnout vhodný termín návštěvy. V muzeu je možno také zakoupit regionální publikace **Městské muzeum v Novém Bydžově** a **Petr Brandl a východní Čechy.**

Návštěva muzea slibuje trvalý kulturní zážitek a pro mnohé i překvapivé zjištění, že vzácná umělecká díla a unikátní předměty, za nimiž často vážíme dalekou cestu, najdeme v početném zastoupení i v novobydžovském muzeu.

J. P.

Co se psalo v denním tisku o našem městě?

Na stránkách našich deníků jsme se tentokráte mohli dočíst o práci našich dělníků a zemědělců. Východočeská Pochodeň přinesla 26. 10. zprávu o návštěvě vedoucího tajemníka KV KSČ Františka Tesaře v novobydžovském cukrovaru, který ocenil dobrou práci cukrovarníků. V Pochodni dne 6. 11. a v Novém Hradecku v čísle 42 byly otištěny články o bydžovském podniku PMV — Doceníme Elvit až v roce 2000? a Základ správné výživy.

Třpytivá krása, odznaky, přívěsky, smalty: Bižuterie z Nového Bydžova to byl titul článku o provozu v našem městě v Novém Hradecku dne 19. 11. O výroční schůzi komunistů MěNV v Novém Bydžově hovoří reportáž J. Grossmannové uveřejněná v 48. čísle Nového Hradecka, ve stejném periodiku, ale v čísle 51 byl uveřejněn rozhovor s ředitelem Bytového podniku Z. Urbanem o modernizaci bytů v našem městě o úspěších i problémech modernizace.

Ve 43. čísle sobotní přílohy deníku Mladá fronta z 26. 10. byl velmi zajímavý článek o mistru heraldických znaků 73letém J. Bustovi z Nového Bydžova: S lepidlem na draky — V kuchyni u J. Busty v Novém Bydžově, kde se pečou knížata a fafrnochy.

Soutěži za město krásnější věnovalo pozornost Nové Hradecko. Přineslo zprávu 12. 11. v č. 46 a v č. 49 dne 3. 12. O oceněních, jenž se dostalo členům TJ Jiskra Nový Bydžov za práci na Čs. spartakiádě psalo Nové Hradecko 5. listopadu 1985.

Ve všech denících jsme si mohli přečíst zprávy o význačné výstavě, kterou uspořádalo MěKS — výstavě malíře Bělocvětova. V Rudém právu z 8. 11., v Pochodni ze dne 7. 11. (Hledání Andreje Bělocvětova) a dalších. O význačné akci kulturního střediska Divadelním Bydžovu 1985 psala čtvrteční Pochodeň dne 10. 10. a Nové Hradecko 1. 10. Také v rozhovoru s místopředsedkyní ONV J. Kvášovou jsme si mohli přečíst o Dnech kultury SSSR v Novém Bydžově. Rozhovor byl uveřejněn v Novém Hradecku 29. října. Listopadová Pochodeň přinesla dne 22. 11. zprávu o prvním předvolebním pořadu v našem kraji, který pod názvem Město a čas připravilo bydžovské kulturní středisko. V Rudém právu 4. 12. byla informace o slavnostním aktivu v Praze, na kterém ministr kultury Milan Klusák předal čestné uznání nejlepším kulturním zařízením, mezi kterými bylo i naše MěKS. Další ocenění dostal náš Novobydžovský zpravodaj — redaktor dr. J. Malina a dopisovatel J. Prokop — o tom byla zpráva v říjnovém Novém Hradecku. A na závěr i jedna zajímavost. Fotografii šťastného rybáře J. Tichého z N. Bydžova, kterému zabral v revíru Bystřice 4 kapr dlouhý 89 cm přineslo Nové Hradecko v čísle 43, dne 22. října.

(jm)

ROK V PRANOSTIKÁCH

ÚNOR

Leží-li kočka v únoru na slunci, jistě v březnu poleze za kamna.

V únoru sníh a led — v létě nanesou včely med.

Je-li v únoru zima a sucho, bývá prý horký srpen.

2. února HROMNICE

Na Hromnice o hodinu více. Zelené Hromnice — bílé velikonoce.

13. února ŘEHOŘE.

O svatém Řehoři mrazy přituhnou a vše moří.

20. února MASOPUST.

Krátký masopust — dlouhá zima.

24. února MATĚJE.

Na svatého Matěje do závěje naleje.

SKOCHOVIČTÍ BUDOU MÍT SÍŇ TRADIC

Úspěšné oslavy 100. výročí sboru

Na oslavu 100. výročí založení dobrovolného hasičského sboru uspořádala ZO SPO ve Skochovicích řadu akcí. Byla to v prvé řadě vlastní oslava doplněná pohárovou soutěží okolních požárních družstev. Oslavě předcházela soutěž organizací NF o nejlepší využití propagačních skříněk, soutěž občanů o nejlepší úpravu zahrádky a okolí domů, beseda s mládeží nad kronikou, exkurze do Metodického centra a stálé výstavy požární techniky v Přibyslavi a na zakončení oslav zájezd do Ležáků.

Jednou z akcí byla i výstavka v upravené společenské místnosti požární zbrojnice. Touto výstavkou chtěli organizátoři připravit ohlédnutí zpět na léta naplněná prací pro své nejbližší, léta úspěchů i nezdarů. Zajímavý materiál dokumentoval rozmanitou činnost sboru v minulosti i přítomnosti.

Viděli jsme zde např. ručně psané první stanovy hasičského sboru schválené před jeho založením okresním hejtmanem v roce 1885. Vedle nich stanovy z roku 1886 vydané již tiskem, vlastním nákladem pro každého člena sboru. Byly zde i plakáty a divadelní knížky mnoha úspěšných divadelních her. Množství dokladů časově roztříděných podle jednotlivých druhů činnosti, jako jsou divadla sjezdy, okrsková cvičení v místě, vystoupení v jiných obcích s vlastním cvičením, práce s dětmi, výlety, zájezdy, účast na výstavbě zbrojnice a při plnění volebních programů NF, jako byla stavba samoobslužné prodejny, kanalizace, požární nádrže aj. Bylo vzpomenuto zesnulých čelných funkcionářů, vyloženy trofeje a diplomy ze soutěží. Vše doloženo množstvím fotografií, výstřižků z novin a příležitostnými projevy. Na čestném místě byly vyloženy stužky žijících členů za padesát let věrnosti sboru.

Protože oslava 100. výročí založení sboru byla pořádána jako součást oslav 40. výročí osvobození naší vlasti Sovětskou armádou, byl na výstavě vedle bohaté činnosti požárníků shromážděn a přehledně utříděn i materiál dokazující jak se obec za 40 let změnila a zkrásněla. O tom všem mluví obsah dvaceti vystavených kronik. Buď kroniky obecní nebo zapůjčené organizacemi, soukromými osobami a různými archívy, kde jsou odborně uloženy a udržovány. Návštěvníci měli možnost vidět vedle kroniky požárnické, která je vedena od založení sboru před 100 lety, kroniku sokolskou, všechny školní kroniky od založení školy před sto dvaceti lety, kroniky rodů Myšků, Pořízů a Schovánků, kroniku JZD, gruntovní knihu Skochovic od prof. Fr. Drahného, almanachy, vlastivědy a přehled historie obce. Poprvé měla veřejnost možnost vidět tři nové kroniky obce, které obětavě zpracovali důchodci bratři Josef a dr. Václav Schovánek. Fotografická část zachycující dnešní tvář celé obce s historií každého domu byla středem zájmu všech návštěvníků i zástupců MěNV a odboru kultury ONV z Hradce Králové. V „Knize cti" zaujaly fotografie a životopisy zasloužilých ob-

Pokračování na str. 7

Dokončení ze str. 6
čanů, zejména osudy bratrů Josefa a Bohumila Žilkových, kteří položili své životy v koncentračních táborech v době okupace.

Při namátkovém otevření požárnické kroniky se např. dovídáme, že v roce 1890 pro první stříkačku jel občan Alois Tuček koňmi až do Prahy téměř 100 km vzdálené. Jinde čteme, že člen sboru Josef Holoubek v roce 1946 na hasičský sjezd zabil svého vepře a na maketu dvoupatrového domu, na němž měl být proveden požární útok, půjčil všechno dřevo, které měl připraveno na vazbu střechy svého domu. V době spekulačních požárů v třicátých letech vyjížděli členové sboru až desetkrát za rok.

V sokolské kronice, jednoto z mladých návštěvníků zaujalo, že požárníci se členy sokola přečerpali v r. 1956 vodu z rybníka půl kilometru za vsí do vyschlého rybníka v obci, na němž bylo zřízeno kluziště a hřiště na hokej. Pro první celostátní tělovýchovnou slavnost po válce v r. 1948 - XI. všesokolský slet, vykrmila členka Sokola za pomoci členů tělovýchovné jednoty a požárníků zdarma vepře na podporu zásobování cvičenců.

Nepřeberné množství zajímavostí a poučení. Tak ve školní kronice najdeme zápis z roku 1928, kdy obec neměla prostředky na opravu školy a tak se někteří občané ve své bezradnosti rozhodli budovu dát pojistit, podpálit a z proplacené pojistky stavět školu novou. Přirozeně, že k tomu nedošlo. Po osvobození byla ze státních prostředků opravována a před svým zrušením patřila mezi nejmodernější školy na venkově. Tak mohla být za dvacet dní, přičiněním rodičů, přeměněna na velmi pěknou mateřskou školu, která má mimo všechny potřebné prostory i vlastní prostornou tělocvičnu.

Prázdné stránky kronik čekají na obětavce, kteří by současnou dobu i historii dnů budoucích písemně zachovali, aby byla pro ty, kteří přijdou po nás příkladným poučením a snad i povzbuzením pro další práci.

Soustředěním a zveřejněním všeho materiálu, který je o Skochovicích znám, chtěl požární sbor spolu s občanským výborem a MV NF vzbudit zájem zejména u mládeže o minulost nejen požárního sboru, ale o minulost celé obce. Z dobrých příkladů obětavosti požárníků i ostatních občanů je třeba se učit a v jejich díle pokračovat.

Materiály, které byly na výstavce umístěny, staly se pro občanský výbor popudem k tomu, aby byly trvale zachovány v síni tradic, která bude v obci zřízena.

Josef Lejsek

NÁZORY LIDÍ JSOU ČÁSTÍ JEJICH ŠTĚSTÍ

Shakespeare

Zpravodaj informuje

1 CYKLISTY

Přes veškerá opatření příslušníků VB se v poslední době opět množí případy, kdy cyklisté za snížené viditelnosti, zejména v noční době, nemají svá jízdní kola dostatečně osvětlena. Cyklisté z vlastní „lenivosti" předepsané osvětlení za jízdy nepoužívají, nebo jím není jízdní kolo vůbec vybaveno.

Neosvětlený cyklista za snížené viditelnosti, zvláště v podmínkách podzimního a zimního počasí je vážným nebezpečím pro bezpečnost silničního provozu. Je jistě mezi vámi mnoho vlastníků řidičského oprávnění k řízení motorových vozidel a proto nejlépe posoudíte co znamená na silnici cyklista na neosvětleném jízdním kole.

Je snahou nás všech, aby provoz na silnicích byl bezpečný, neboť následky dopravních nehod cyklistů a motorových vozidel končí v mnohých případech tragicky.

Nad touto skutečností by se měli zamyslet sami cyklisté a zejména rodiče by se měli starat o to, jak je jízdní kolo jejich dětí vybaveno, neboť tím chrání především jejich životy a zdraví.

Povinnost cyklisty mít za snížené vidtelnosti při jízdě rozsvíceno stanovené osvětlení je dána v ustanovení § 24 odst. 6 vyhl. FMV č. 100/75 Sb. Nedodržování a nerespektování platných předpisů bude příslušníky VB postihováno v blokovém řízení.

por. Rýznar

MOUDRÁ SLOVA

Je potupné nejít,
ale být unášen,
a náhle uprostřed víru události se
s úžasem ptát:
„Jak jsem se sem dostal?"

SENECA

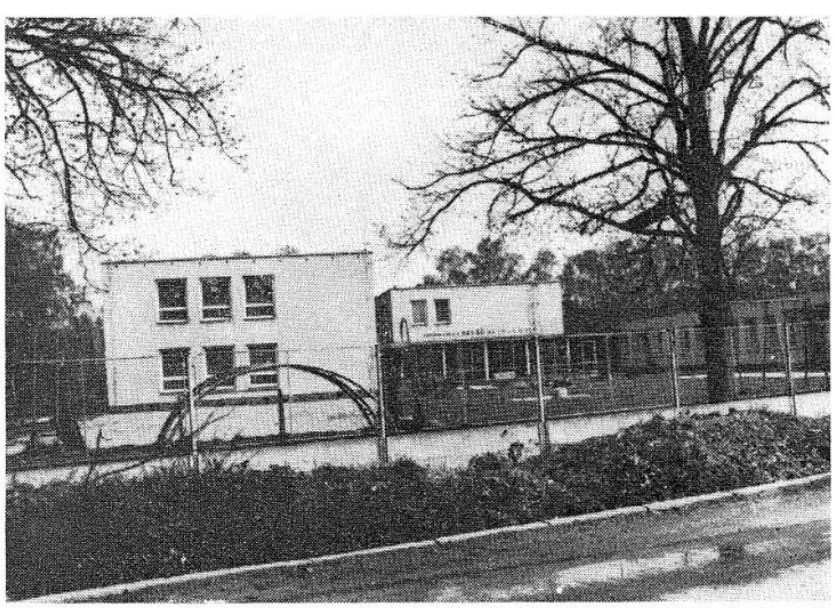
PODĚKOVÁNÍ

bývalých zaměstnanců

O tom, že podnik Služby Hradec Králové nezapomíná na své zaměstnance, kteří jsou již v důchodu jsme se přesvědčili dne 16. 12. 1985. Na tento den nás pozval ZV ROH na předvánoční schůzku bývalých zaměstnanců — nyní důchodců. Pro každého bylo připraveno pohoštění a malý dárek. Při besedě s předsedou ZV ROH s. Částkem jsme se dozvěděli jak podnik plní úkoly, co je nového na našich bývalých pracovištích, prostě věci, které nás ještě stále zajímají. O pohoštění se postaraly s. Kuzdasová A., Lánská, Bučková a Věřišová. Bylo nám hezky při pomyšlení, že podnik, u kterého jsme řadu let pracovali na nás i naši práci nezapomněl. Chceme poděkovat všem, kteří se zasloužili o hezké odpoledne.

Za bývalé zaměstnance

Věra Tomášková

Mateřská škola SKLÁŘ

Foto M. Bydžovský

Třikrát 96 pro Dášu Lednovou

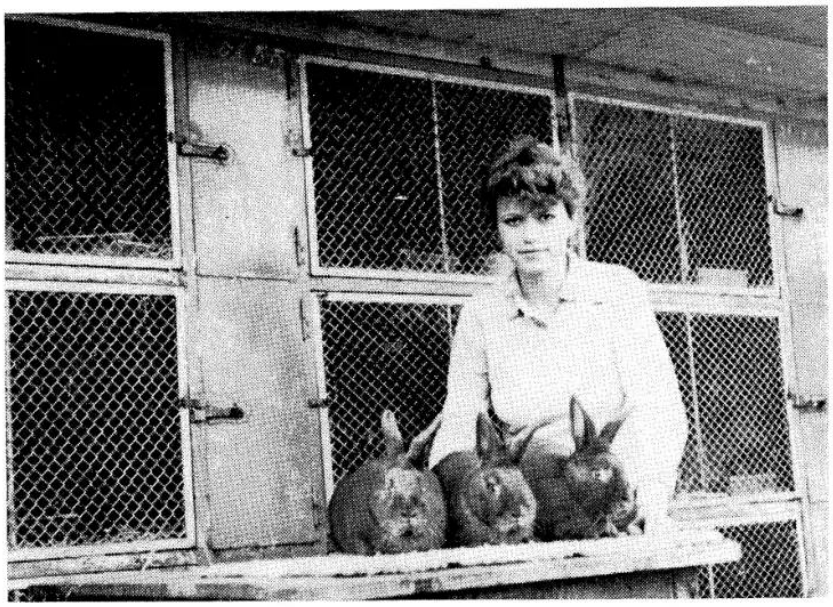
Setkali jsme se spolu na Městském národním výboru v Novém Bydžově. Pracuje na finančním odboru. Denně dojíždí ze Zdechovic, kde má jednu ze svých velikých lásek - králíky. A ne ledajaké!

Ve vzorně upravených kotcích má naše nejúspěšnější chovatelka okresu Dagmara LEDNOVÁ více jak šedesát nádherných vídeňských modrých králíků.

„Je to můj veliký koníček, ke kterému mě přivedl otec" — vypráví mně mladá chovatelka Dáša. „Jsme vlastně taková malá chovatelská rodina, vždyť abych se mohla této zálibě opravdu věnovat, pomáhá mně hodně i manžel."

Vídeňský modrý králík patří k těm, jenž se chovají pro výborné maso a kůži. Střední velikost a krásná modrošedá srst. Pro tento druh se Dáša Lednová rozhodla už od samého začátku chovatelské dráhy. Již od roku 1973 je členkou Českého svazu chovatelů a pravidelně se zúčastňuje výstav králíků. A chovatelé vídeňských modrých mají ještě i svůj klub se sídlem v Brně.

„Připravit králíka jako výstavní exponát to vyžaduje hodně péče a práce. Očista srsti, úprava drápů, čištění slechů — to je pravidelná kosmetika před odesláním na každou výstavu", vysvětluje D. Lednová. Porota je přísná. Vzorník hodnocení králíků vypadá asi takto — hmotnost, typičnost, srst a slechy. V hodnocení lze získat nejvýše sto bodů. To je však opravdu vzácná vyjímka. Proto si D. Lednová cení již třikrát získaného ohodnocení ve výši 96 bodů.

Dášino „Království"

A úspěchy? Skromná chovatelka D. Lednová mně ukazuje některé ze získaných cen na výstavách: Vítěz Národní výstavy ČSR 1984 v Brně, čestná cena z roku 1985 z výstavy mláďat ČSR, nejúspěšnější chovatel okresu Hradec Králové v letech 1984 a 1985 a další. O své zkušenosti se pravidelně dělí na národních setkáních žen - chovatelek. Ta se konají na různých místech ČSR. A na setkání pravidelně přijíždí téměř 80 chovatelek králíků.

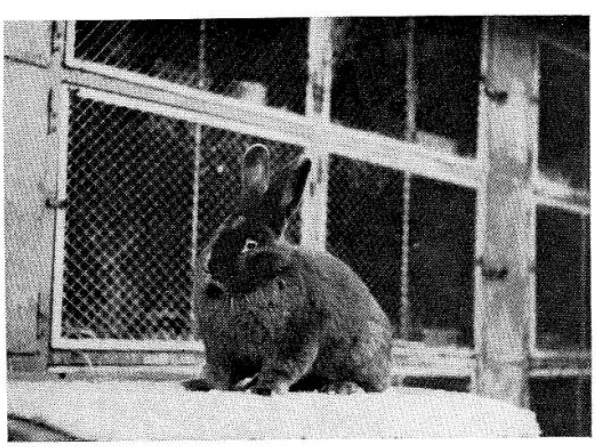
Chov králíků je ušlechtilá záliba, která se musí dělat s láskou a péčí. Potom přináší radost, poučení a výsledky — ale i ocenění dobré práce, jako třeba takové, které má i Dáša Lednová: Zasloužilý chovatel - uznání udělené Českým svazem chovatelů a odznak za zásluhy o chovatelství III. stupně. Blahopřejeme! A hodně dalších úspěchů!

(jm)

Připravovaný výstavní exponát

Vídeňský modrý králík

Mezi tím, co chceme a co musíme, se utváří celý náš život
JOSEF ČAPEK

Omylem jest, že člověk potřebuje ke zlému sílu, to se udělá samo, ale k dobrému je jí zapotřebí
KAROLINA SVĚTLÁ

BYDŽOVSKÉ ÚSMĚVY

Z vyprávění FRANTY ŘEZNÍČKA

Pokračování dvanácté — dokončení seriálu.

✻ MISTŘI HUMORU ✻

Už vás, milí Bydžováci, snímala někdy televizní kamera? Mne ano! Před hezkou řádkou let přistoupil ke mně v Praze na Václaváku usměvavý muž s plnovousem, strčil mně před ústa mikrofon a ptá se:

„Můžete, prosím, říci co vás napadne, když vyslovím jméno Pavlínka Filipovská?"

Písnička „Včera neděle byla", odpovídám.

„Děkuji" — a již se proplétá houfem spěchajících chodců a chytá další oběť se shodnou otázkou.

V muži s plnovousem poznal jsem herce a ředitele pražského divadla Rokoko Darka Vostřela. A věříte, že je též spjat s Bydžovem? Jeho manželka Jiřina patří do pokolení zdejšího bývalého vinárníka Váni a tím i následný příbuzenský vztah s rodinou p. Váni - pošťáka a s rodinou nedávno zemřelého p. Hynka Palečka. Ředitel zřejmě chystal nějaký zábavný televizní pořad a svými otázkami kolemjdoucím chtěl navodit situaci myšlenkové asociace, jak o ní též humorně píše Karel Čapek v „Povídkách z jedné kapsy". Přednesené slovo má vzápětí vybavit slovo — výraz jiný, v němž analytik rozpozná jistou logickou souvislost. A tu mě napadá, že kdybych některému ze starších Bydžováků řekl: **Karel Trojna,** nemohl by mi v rámci této asociace říci nic jiného než **Jindra Čížek.**

Ano! — Bydžováci: Trojna - Čížek byla dvojice nerozlučných přátel, kteří legraci, humor a smích povýšili ve svém plodném životě na „entou". Oba žili ve šťastných manželstvích a měli spořádané, starostlivé a hezké ženy. Zvláště paní Trojnová uchvacovala svým něžným zjevem a měkkým pohledem beránčích očí. Z bývalé party zbyla již jen ona jediná. Žije ve svých osmdesáti letech, dosud nebývale svěží a bystrá, u své provdané dcery v Hradci Králové, obklopena láskou a péčí a také svými vnuky a pravnuky. Její podzim života oživují časté vzpomínky na Bydžov a překrásné chvíle z ovzduší legrácek, humoru a komedií, které dovedla naše, zde vzpomínaná dvojice, kolem sebe vytvářet.

S porovnáním dnešních nároků, dá se jejich tehdejší osobitý humor dosti těžko formulovat. Dělali si legraci kde z koho a čeho — ale nikdy neuráželi. Napadali převážně vtipem jeden druhého, improvizovali a neopakovali se, takže dokázali zaujmout své okolí a vyvolávat bouře smíchu.

Divadelní jednota „Jirásek" — jejímiž členy též byli, přidělovala jim povětšině role komické, které herecky ztvárnili vždy na jedničku. Jejich projevy humoru tehdejší bydžovské společnosti, v klidné, neuspěchané době plně vyhovovaly, byly jí žádány a přijímány s uznáním a vděčností.

Jindra Čížek, zaměstnaný jako řidič v továrně u Matějovských a později na zdejší pile, byl postavy drobnější. Když jste ho potkali, rozvernost koukala mu z očí. I jeho hlas zvonil molově stříbrem a polechtával naši bránici.

Karel Trojna, zaměstnanec Janatovy tiskárny, byl naopak mužem spíše postavy vyšší, důstojný a se srdcem překypujícím laskavostí a přívětivostí. Ožíval humorem teprve v situacích, jež se neočekávaně naskytly, či do nichž ho úloha rozsévače humoru, či úloha divadelní, vtěstnala. Trojnu téměř proslavila jeho „Trojnovská grimasa" a navíc umě-namodulovaný typický hlasový projev. Spolu s divadelní pohybovou kulturou mohl tak vytvářeti neopakovatelné postavy a postavičky, které jeviště divadla vděčně divákům nabízelo.

Když jednou byla Trojnovi mimořádně svěřena hlavní role Karla Havlíčka Borovského, (představení pořádal hasičský sbor), i při vší herecké vážnosti, již v okamžiku, jak se Karel objevil na scéně, vznikla málem ze hry fraška.

✻

Také v hostinci „U Klapků" bývalo veselo. (Tehdy rohový dům v nyní zbouraném bloku v Dukelské, naproti zakázkovému krejčovství.) Scházívali se tam, mimo normálních hostů a „štamgastů" — povětšině fotbalisté zdejšího FK-klubu, jejich manželky a velký okruh přátel a příznivců fotbalu. Z této lokálové společnosti dokázali Trojna - Čížek udělat homogenní masiv veselé pospolitosti, která tím více inspirovala, ale i sama pomáhala rozdmychávat vtip, zpěv a veselou atmosféru příjemného posezení. Bratři Schnábelovi od jatek, v tehdejší době slavní fotbalisté naší jedenáctky, vzpomínají:

Čížek a Trojna byli členy a funkcionáři našeho klubu. Když přišli ke Klapkovům, jakoby se zastavil čas. Lokál se chvíli co chvíli otřásal v nekonvenční zábavě smíchem.

Naše dvojice například oznámila, že od této chvíle musí každý, kdo bude mluvit, srovnat svá slova v rým — do verše. Jinak zaplatí pivo. Host třeba objednával:

„Pane Klapka, noste pivo,
ať je tady trochu živo".

Co z toho kolikráte vycházelo, umíte si jistě představit. A té zábavy a smíchu kolem! Samozřejmě, že každý podařenější verš odměněn byl potleskem a byl-li i vtipný, pak i halasným smíchem.

Trojna a Čížek měli neocenitelné poklady ve svých manželkách. Fandily jim, pomáhaly, a hlavně tolerantně přijímaly i všelijaké srandičky i když třeba objektem - terčem vtipů a narážek byly ony samy. To se jednou Jindra obrátil na kamaráda z užší party a zaveršuje:

„Věříš Růdo, že teprve
kůropění ranní
probudilo mě v posteli
vedle tvé paní?"

Růda vyskočí a vítězoslavně křičí:

„Zaplatíš pivo, vždyť to, co veršuješ, není pravda".

„Já vím", mávne nedbale rukou Jindra — „ale rýmuje se to!" Růda vzápětí této invektivě odpovídá:

„Já jsem Růda fotbalista klubu
a spal jsem také s tvojí paní".

„Tak pivo zaplatíš ty. Vždyť se ti to nerýmuje!"

„Já vím" — odpovídá Růda — „ale zase je to pravda!"

Rozesmátá společnost vůbec nevnímala adekvátnost rýmovaček a odměňovala potleskem vysokou vtipnost dialogu, který nakonec strhl i zprvu trochu zaražené manželky k vyprsknutí a přidružení se k potlesku.

✻

Mezi hosty sedávala s manželem —, zdejším živnostníkem, i jeho choť. Věru hezká, ale vědoma si též svého půvabu, trochu rozmazlená. A jelikož to byl také jen po stránce biologické člověk, musela odcházeti tam, kam i císař pán chodil pěšky. Jindra Čížek byl v této chvíli někde na chodníku před hospodou nadýchnout se čerstvého vzduchu a když se vracel, střetl se ve dveřích lokálu s taktéž se vracející sex-bombou. Přátelé neodpouštěli si pikantní poznámky, samozřejmě ve verších, jako:

„Po očkách sobě házejí
a pak se tajně scházejí".

Nebo:

„Ještě její rouge ti září,
milý Jindro, na tvé tváři".

I Karel Trojna využil této příležitosti a nálady a zvolal:

„Kde jsi s ní byl,
žes tak zpocen —
budeš v rýmu
vysvětlení mocen?"

Jindra zamžiká očičkama, utře si hřbetem ruky čelo a odpovídá:

„Šoupala se po lavici,
zadřela si třísku.
Kdo si myslíš, že ji tahal?
Přeci: Jindra Čížku!"

Řev smíchu a potlesk mohl hospodu roztrhnout. Byl odměnou této podařené, vtipné a pohotové odpovědi. Proslavila Jindru tak mocně, že rým měl jak vypálený cejch své osobnosti snad až do konce života. Předhazovali mu jej přátelé místo pozdravu, zazníval při přípitcích na zdraví a dnes při těchto vzpomínkách bratrů Schnábelových, dokreslují náturu, schopnosti a tehdejší všeobecnou oblíbenost Čížka a pochopitelně i Trojny!

*

Všechny fotografie k tomuto vyprávění poskytla nám paní Trojnová a vzpomínkami osvěžila řadu tehdejších veselých příhod. Uvedu alespoň některé z nich:

Na dvoře u Klapků objevila naše dvojice starý, rezatý dětský kočárek-sporťák. Jindra dělal mimino, Karel mámu. Však je paní Klapková pro tuto scénu patřičně vybavila. Jindru dlouhou noční košilí, slintákem, čepcem s krajkou a Karla zas dlouhou sukní, — vycpala mu prsa a na hlavu posadila slaměný klobouk s třešinkami. Když přijeli do sálu bylo „haló". Jindra hlasitě brečel a Karel mu cpal lahev s dudlíkem do pusy. To brečet přestal! Zase mu ji vzal a řvaní začlo znovu. Pak se zjistilo, že v té lahvi bylo něco „ostřejšího" a putovala pak stůl od stolu.

*

Jindy jim zase paní Klapková dala k disposici skříň se starým, odloženým šatstvem. V lokále to vypadalo jak o maškarním.

*

Cílem častých procházek a nedělních odpoledních výletů Bydžováků byla zděná restaurace „Venturka" na kraji lesa Chlumu. Dostala snad své jméno po bývalém majiteli Venturovi rakouském důstojníku, který si ji nechal vystavět pro chvíle odpočinku ve zbytku života. Později ji převzalo město a propůjčilo zájemcům k provozování hostinské živnosti. — Bývaly tam hezké chvíle! — Zdravý pobyt, procházky lesem a příjemné posezení venku na zahradě u dřevěných stolů a lavic. Stával tam i pěkný, udržovaný kuželník. V neděli zde často vyhrávala kapela v líbivém vyřezávaném pavilónku. Čepoval se tu dobrý pravovárečný ležák a černý „granát" a kuchyně vyvářela chutná tradiční česká jídla. Některou neděli bývalo zde tolik lidí, že to vypadalo jak o pouti. Samozřejmě, že nechyběl ani Trojna a Čížek. Tamní společnost svojí lačností po veselí přímo provokovalo k rozdávání smíchu a provádění kulišáren. Nebýt jich, snad vzpomínky nás, kteří jsme na Venturku chodívali, nepronikly by tak hluboko do našich pamětí i srdcí.

Vypůjčili si třeba od muzikantů „trouby" a doprovázeni z pavilónku kapelou, odfrkávali stůl od stolu svá „štandrle". A pak je někdo vyfotografoval. Podívejte se, prosím! Zde jsou oba v plné své kráse.

Na dalším snímku z Venturky je Jindra Čížek na špici lidské pyramidy a levou ruku má na rameni pod ním vpravo stojícího Karla Trojny. Paní Čížková je v pořadí druhou ženou přímo dolů od manžela a paní Trojnová usmívá se na nás v téže řadě jako druhá od leva. Zahleďte se trochu pozorněji na tuto fotografii. Možná, že se ještě někteří sami na ní poznáte — nebo své rodiče, či prarodiče.

Na „Venturce".

Naše dvojice bydžovských komiků měla ráda humor ve všech jeho formách. Vystřelovali jeho šípy nejenom v našem běžném pospolitém životě, ale i jako herci v divadle, byť i byli svázáni textem hry. — Vítězil-li Čížek jak u občanů, tak i u diváků svojí bodrostí slov a tvrdším humorem, pak Karel Trojna byl jeho pravým opakem. Dokázal doprovázet i minimum slov přímo profesionální mimikou a grimasami, jež byly často umocňovány stoickým klidem, nebo i překvapivými gagy. Slovní šermování jindy vyvolávalo pot na čele režisérů.

Sám si vzpomínám na třeba malé vystoupení v některé „Jiráskem" hrané operetě, kde skupina zpěváků měla slavnostně přivítat svatební pár písní: „Do přístavu manželského pluje vaše loď..." — Grimasou zpitvořený a nalíčený obličej Karla Trojny, jako člena tohoto sboru, komické otevírání úst při zpěvu, nahlížení do partesu souseda, vyrážení koncovek slov, protahování tónů (někdy úmyslně falešných a když již v pauze nikdo nezpíval) — to vše svým mistrným provedením udělalo z jinak všedního výstupu „monstr-scénu". Však ho diváci odměnili potleskem na otevřené scéně. A to již byla pocta jaksepatří!

*

Ale Karel neodpustil si na jevišti i jisté podtrhy. Spoléhal při nich na vyspělou již divadelní techniku a rutinu herců a tak to vše obyčejně šťastně skončilo.

Bylo to při představení Rostandova „Orlíku" — bohatýrské to hře ve verších. Hrál jsem tam pána z Genzů a protože role byla malá, nechodil jsem, mimo snad posledních dvou, na zkoušky. Vcelku jsem i roli podceňoval. Jelikož veršovaný monolog odříkával jsem u okna v pozadí scény, nebylo tam dobře slyšet nápovědu drogisty Novotného. Zajistil jsem si proto výpomoc od Trojny, který poblíž v zákulisí čekal na svůj pozdější nástup.

„To víš, Franto, že tě nenechám ve štychu. Tady mně to tužkou zatrhni a mazej!"

Odříkávám některé verše dialogu a po odchodu partnera ze scény, přehrávám se k oknu. Toto otevírám a recituji verš. Zněl nějak takto:

„Prapory, prapory,
jakoby navzdory
vlajete vstříc smrti,
či životu?"

Náhle pauza a šmytec! Nevěděl jsem jak dál. Významně se dívám v místa, kde stál Trojna — ten se však šklebí a šeptmo na mě volá:

„To bys rád věděl, jak je to dál, viď ty bulíku?

Příště se nauč roli"!

Zachraňoval jsem rychle nastalé ticho, něco tam mektám (v textu to vůbec nebylo), ale z dalšího plavání zachránil mě jedině výstup herce, kterého režisér Standa Prchlík poslal dříve na scénu.

*

I Jindra Čížek jako herec miloval role komické. Také mu byly nejvíce přidělovány a měl v nich největší úspěchy. Kdykoliv mu zasvítily bazilišky v jeho přihmouřených očičkách, ať to bylo venku, v šatně, či na jevišti — věděli jsme již předem, že se chystá k nějaké opětné kulišárně.

Jednou na jevišti provedl při hře přísnému p. Janatovi, tiskaři, toto: Při výstupu měl mu Jindra podat nějakou trubičku, kterou představitel role přikládá k ústům a do ní fouká. Čížek však předem natřel její konec uleželým olomouckým syrečkem. Měli jste vidět ten protáhlý obličej a skrčený nos herce! — Však to pak od něj v šatně schytal! — Ale legrace byla!

*

Z jeho dalších husarských kousků které provedl, připomenu zde alespoň jeden. Myslím, že je i zapsán Jarčou Folbergrovou-Kabelákovou v divadelní kronice. — Obětí jsem byl tentokráte já sám při výstupu v „Muzikantské Lidušce". Bylo to zrovna představení

Vojta Krejza — F. Řezníček a jeho matka — A. Řeháková

slavnostní k stému vystoupení Jindry Čížka. Hrál jsem zde tehdy v r. 1940 junáka Vojtu, synka bohaté statkářky Krejzové, který se též o přízeň Lidušky ucházel. Toho ale ona nechtěla, neb měla ráda muzikanta Jeníka (Drago Čáslavský). Přísní rodičové přesto Lidušku (M. Kyselová) k zásnubám donutí a právě tento před svatební obřad na návsi byl nejhezčím a režijně nejnáročnějším výstupem hry. Však si režisér „Lácinek" Poláčků dával na něm obzvláště záležet! — Mládež i ostatní vesničané se již shromáždili a já s Liduškou, jako ženich a nevěsta, předstupujeme před rodiče, poklekáváme na krajkami zdobené polštářky, jež tam položily družičky a já odříkávám text role:

„Drazí rodičové, prosíme vás o vaše požehnání".

Tu Liduška náhle vstane, odstoupí krok dozadu, hrdě vzpřímí hlavu a řekne:

„Ne! A nevezmu si ho! Já mám ráda Jeníka."

Jedna matka se zapotácí, druhá se chytá v zoufalství za hlavu, otec vykročí se zaťatými pěstmi — a to je právě moment, kdy celé hlediště je upřeno na mne, na Krejzu. Co udělá? Jak se s tou ostudou a odmítnutím vyrovná? — Byla to chvíle pro moji parádní sólo-hru. Dával jsem si na ní i při zkouškách velmi záležet a vkládal do hry celou svou duši. — Zůstávám chvíli nad tím nepředpokládaným zvratem ztrnulý, pak se chytám nešťastně za spánky, ale zase naopak dávám v mezidobích najevo náznaky hrdosti a uražené ješitnosti.

S účastí přistupuje ke mně družba: Jindra Čížek, klade mi ruku na rameno, pokyvuje vážně v této bezradnosti hlavou a herecky naznačuje, jakoby mě utěšoval povzbuzujícími slovy. A víte, co mně ten holomek při tak dramatické scéně šeptal?

„Tak vidíš, Franto, a máš po rozkoši z milování o svatební noci. Ale nic si z toho nedělej, já ti náhradou přinesu do postele večer b a b i č č i n š t u c e l!"

A klidně se přehrál opět mezi dav kolem ztrápených rodičů.

Vyprskl jsem smíchem. Prostě — to se nedalo vydržet! Ještě, že široký rukáv vyšívané košile, jak jsem se chytal za hlavu, zakryl valnou část mého obličeje. Ať jsem smích potlačoval jak chtěl, stejně jsem se musel obrátiti zády k publiku, neboť křečovitý smích nezadržitelně cloumal mým tělem. Režisér nešťastně spínal v zákulisí ruce, oči obrací v beznaději ke stropu — pak ale skryt kulisou, spolu s dramaturgem Matějovským, zuřivě na mne hrozí pěstmi a to snad trochu zchladilo moji bránici, že scéna pokračovala dál a tak zachráněno její téměř jisté „skácení".

Druhý den potkal jsem na náměstí vousatého ředitele zdejší reálky Bruknera. Dělal v té době místního divadelního kritika a tuto zveřejňoval v bydžovském týdeníku „Týden".

„Poslyšte, příteli," zavolal na mne a posunul si rukou obroučky brýlí trochu výše ke kořenu nosu.

„Role Krejzy zhostil jste se celkem na výbornou, jenom se domnívám, že váš trhavý pláč po odmítnutí Liduškou byl pro vás, ztepilého venkovského junáka, trochu nevhodný a herecky přepjatý".

Kdyby jen on věděl, čím mě vlastně Jindra Čížek na scéně tak „rozeštkal"!

Čížek a jeho družba Trojna jako muzikant

Jak již výše uvedeno, byla naše vzpomínaná dvojice zanícenými fandy bydžovského fotbalového klubu, který byl tenkráte na velmi dobré sportovní úrovni. Jednou — mohlo to být tak mezi léty 1934—38 — měl Bydžov hrát nějaký velmi důležitý rivalský zápas. Trojna a Čížek slíbili a zavázali se manšaftu, že vyhrají-li objedou z radosti třikráte naše náměstí na koloběžkách a to v neděli v hodinách největšího korsa. Tento podařený závazek zveřejnil se i tiskem v „Týdnu".

A představte si, že Bydžov skutečně vyhrál!

Nedalo se nic dělat — slib je slib, závazek, závazek! S ozdobenými koloběžkami a také náležitě přistrojeni, startovali od Sacherů (dnešní lékárna), odkud je též náš památný snímek.

Dokončení ze str. 11

Samozřejmě, že velkoobchod Sacher nabídl naší dvojici něco na posilněnou. — Vyrazili jak střely po chodníku náměstí směrem ke spořitelně, ale u vinárny a lahůdkářství pana Pichla (dnes cukrárna), museli zastavit a osvěžit se odlívečkou pravého jamajského rumu. Hotel Lev nezůstal v tom směru také pozadu, právě tak jako hostinec „U zeleného stromu" (vchod do domu vedle galanterky). — Velkoobchod koloniálem bratří Čapounů (dnes prodejna nábytku), dal též něco k vylepšení kondice — ale to již začaly červenat dvojici ušní boltce a oči dostávaly takový podivný lesk. Odmítnouti nabízená pohoštění, to nebylo zdaleka možné! Po pár odrazech nabídl jim pan Mádl po skleničce vermutu a přidal hlávku zelí. Lékárník Ponoczký (papírnictví), podal jim medikamentní „životobudič" a od hostince „Koruna" (dnes výrobní družstvo invalidů), jeli naši koloběžkáři s věncem vuřtů od Skřivanů kolem krku, vstříc dalšímu příjmu ostřejší tekutiny u hotelu Schroll (zbouraný blok domů v západní části náměstí). To již ale promilky alkoholu v krvi začaly své zhoubné dílo.

Druhé kolo dojelo se již jen tak, tak a ani silná káva hostinského Řeháka (vchod mezi Obnovou a Koženou galanterií), nemohla již postaviti naše fanoušky na nohy. Chodníky náměstí byly lemovány houfy zvědavých a bavících se Bydžováků a nic již nepomáhalo jejich povzbuzující volání: „Hip — hip".

Jeden z předsednictva klubu postavil se nad naší dvojicí v teatrální póze řeckého oplechovaného vojevůdce a k davu s náležitým pathosem pronesl tento, ze starořeckých dějin známý, a k naší situaci pozměněný, zakončující nekrolog:

„Poutníče, — zvěstuj Lakedaimonským, že my tu znaveni ležíme, jakožto sliby a čest kázaly nám!"

*

Stovkami a snad tisíci vtipnými příhodami a drobnými scénkami rozvíjela naše dvojice tehdejší klidný, zaběhnutý stereotyp bydžovského života. Byly to krásné chvíle, na něž nutno vzpomínati s patřičnou nostalgií a úsměvnou vděčností. Škoda, že ubíhající čas nesmlouvavě kosí řady pamětníků a dává již jen v drobných vzpomínkách tak málo z toho velkého pecnu, který Čížek - Trojna u nás v Bydžově upekli. S vděčností tím větší, že intuitivní svěžest a zjitřenost jejich legračních a komických projevů nebyla motivována nějakou „aura popularis" — ale z dobroty jejich duší, kdy každý den pokládali za ztracený, jestliže v něm postrádali úsměv a veselí.

Shodou náhod jsou Karel Trojna a Jindra Čížek pochováni na zdejším hřbitově vedle sebe. Aby snad i v životě věčném mohli rozdávat to, co je z hlediska múzických kumštů to nejcennější, ale také nejtěžší — humor!

ROZLOUČENÍ

Vážení a milí čtenáři.

Tímto vyprávěním končím seriál „Bydžovské úsměvy" — který začal v prvém čísle Zpravodaje roku 1983 povídkou: „Apríl".

Děkuji za vaše dopisy, které vděčným přístupem, ale i předloženými některými náměty povzbuzovaly tvůrčí autorskou iniciativu, takže během tří uplynulých let — (nějak ten čas rychle uběhl, že?) — rozrostl se počet příspěvků na celý tucet.

Velmi často mně byla kladena otázka, — které z mých vyprávění mělo největší úspěch. Na to lze skutečně velmi těžko odpovědět! Mohu-li se ale snad přidržeti vašich dopisů, či osobních názorů a někdy i kritiky odborníků, — pak myslím, že to vyhrál „Paridův soud", ze 4. čísla 1983. Pojednával o našich třech nejstarších občankách a byl doplněn řadou fotografií. Ale i pozdější „Poslední Habsburk" — „Růže stolistá" — „Jasnovidec" — „Mozaika bydžovské slávy" — byly též vděčně přijaty.

Všechna má vyprávění byla motivována jediným cílem. Vystihnout a ztvárniti příhody, jež se u nás v Bydžově skutečně staly a předložiti čtenáři trochu úsměvné, nenáročné četby. A dovedete si představit, kolik takových humorně - bakalářských příběhů zapadlo v uběhlých mnoha desetiletích za oponu zapomnění?

Jednou pravil v televizním vysílání při hovorech „H" Miroslav Horníček: ... „že každé město, i víska měla by míti své m u z e u m h u m o r u!"

Dejme tomu, že dvanácti příspěvky pokusil jsem se je, tak trochu průkopnicky, založit.

Bude záležet již na vás, mladších, abyste pokračovali a to naše bydžovské muzeum humoru dostavěli až po střechu.

Hodně úspěchů přeje

Franta Řezníček

Malířka Věra Zahradníková

Narodila se 3. února 1953 v Pardubicích. Již od dětství ráda kreslila a modelovala. Navštěvovala Lidovou školu umění v Pardubicích a absolvovala dva cykly. Po maturitě na gymnáziu se chtěla věnovat vysokoškolskému studiu výtvarného zaměření. Byla přijata na Pedagogickou fakultu v Hradci Králové na obor český jazyk - výtvarná výchova. V roce 1974 přestoupila na Vysokou školu uměleckoprůmyslovou do Prahy do speciálního ateliéru knižní ilustrace a užité grafiky, kde studovala jako žákyně prof. Zdeňka Sklenáře a prof. Jiřího Mikuly do roku 1979. Na této škole získala rovněž aprobaci pro vyučování výtvarné výchovy na středních školách a na Lidových školách umění.

Po ukončení VŠUP se chtěla věnovat alespoň zčásti pedagogické činnosti. V roce 1980 byla přijata na místo lektorky výtvarné výchovy při Kulturním domě v Praze 1. Práce lektora v těchto zájmových kursech, kde byly mezi žáky obrovské věkové rozdíly, nebyla pro mladou výtvarnici lehká. Snažila se najít ke všem svým žákům dobrý přístup a vést je nejen k rozvoji jejich řemeslných výtvarných schopností, ale i k lepšímu poznání sebe sama a tak k uplatnění jejich individuálních výtvarných kvalit.

Po dvouleté práci v těchto kursech se jí naskytla možnost na Lidové škole umění v Čáslavi na školní roky 1982—1984. Po dvou letech vedení výtvarného oboru na této škole a po získání nových zkušeností se rozhodla, že se bude věnovat jen výtvarné práci.

Ještě na vysoké škole se domnívala, že těžiště její práce bude spočívat v ilustraci. Pro diplomovou práci si zvolila nelehké téma, Vančurovo Rozmarné léto, novelu se specificky českým humorem, ilustrovanou doposud jen jedním autorem, Josefem Čapkem. Rýsovala se totiž možnost nového vydání této knížky s novým ilustrátorem.

Ještě za svých studií měla Věra Zahradníková určité úspěchy s dřevořezem. Na téma Hemingwayova Starce a moře vypracovala několik školních prací, které byly velmi dobře hodnoceny.

Vytvořila i několik drobných grafik, na nichž je patrný jednak vliv profesorů a obdiv k jejich práci, ale i úcta ke kultuře řecké, římské a ke kultuře Orientu. Těmto nejstarším lidským kulturám se obdivuje pro jejich podivuhodnou životnost a stálost a pro jejich neustálé prolínání minulosti s přítomností, ale i pro jejich věčnost.

Ze dvou prázdninových cest po Itálii v době studií na vysoké škole vytěžila větší množství akvarelů, které podávají pohotovostním a reportážním způsobem živý obraz současné a minulé Itálie. Z obrázků, prozářených sluncem, dýchá na nás nejen úcta k římským monumentům a snaha o zachycení života obyčejných lidí, ale i silný dojem z krásné přírody. Část této sbírky tvoří výzdobu Italské restaurace Trattoria na Národní třídě v Praze.

Prostřednictvím svých obrazů, prováděných technikou olejomalby i kombinovanou technikou, se autorka snaží tlumočit nejen svůj vlastní pohled na realitu, ale i svůj životní pocit, vztah k té či oné stránce lidské povahy, ke vlastnímu smyslu lidské práce, k lidskému prostředí. Vystihuje i pocity vlastního duševního rozpoložení, zachycuje vyhraněné konfliktní situace, důležité pro lidský život. Tím se autorka přiklání k současným aktuálním námětům doby. Při vyjadřování tohoto obsahu se snaží nalézt vlastní osobitou výtvarnou formu. Na její tvorbě poznáme nadšení pro malířská plátna i grafiky např. Františka Tichého, Jana Baucha, Jana Zrza-

Dokončení ze str. 16

JAK ŠLI ZA MÚZAMI DO SVĚTA

SERIÁL ZDEŇKA SMUTNÉHO

Tak se nám, přátelé, po celé dva roky dařilo si s těmi, o kterých píšeme, vždy o jejich práci pohovořit. V dobré pohodě jsme popovídali, zavzpomínali — ale nelze myslet jen na ty, kteří oblažují svým uměním náš současný život. Jak by k tomu přišli ti, jejichž rovy už kryje zelený trávník nebo těžký mramor. Šli z našeho města nebo nejbližšího okolí za uměním — za Múzami do světa. A jenom proto, že je nemáme možnost potkávat, nebo být svědky jejich produkcí, to přece není důvod, aby se o nich nemluvilo. Budeme psát a řadě těch,

VZPOMÍNKY

kteří tu byli před naší generací. V umění hodně platili a jejich práce je ještě dnes oceňována.

A není žádnou hanbou pro pravého Bydžováka, že třeba o některých uslyší poprvé. Od toho jsou tu naše vzpomínky. Není možné snad o svém městě vědět všechno, neboť i některé prameny o našich slavných rodácích jsou těžko dostupné nebo se stále nacházejí nové a nové podrobnosti z jejich života, návaznosti na další osoby a události. Není to opravdu snadné myslet si; nyní máme životopis hotov — všechno jasné, můžeme pokračovat. Není tomu tak, stále bude co doplňovat, jistě budou další a další nové poznatky, a to i u těch dvou, o kterých si budeme vyprávět. Nebudou to rozhovory, jak jsme zvyklí, bude to jen vyprávění o dvou muzikantech. Jeden je vám důvěrně znám, toho druhého si snad uchováte v paměti, jako Bydžováci, kteří jsou hrdi na své slavné spoluobčany.

VZPOMÍNKA PRVÁ:

Jan Malát 1843 - 1915

HUDEBNÍ SKLADATEL A PEDAGOG

A tak tedy vzpomínka prvá:

A proč ta vzpomínka? V prvé polovině měsíce prosince to bylo 70 let, kdy v roce 1915 v Praze zemřel. Bylo mu 72 let. Kdo by chtěl o něm vědět hodně nového, může sáhnout ke starým ročníkům našeho Zpravodaje, kde promovaný historik našeho muzea Jaroslav Prokop věnoval obsáhlé statě životu tohoto muzikanta a hudebního pedagoga. Ale věnujme mu v tomto jubilejním roce alespoň krátkou vzpomínku a třeba o věcech, které se zdají všední nebo takové, o kterých by se snad ani nemuselo psát. Ale každá taková maličkost nám dotváří profil člověka, o kterém rádi slyšíme, čteme, hovoříme.

Když ve staré škole a pak po celé vesnici ve Starém Bydžově se roznesla 16. června 1843 zpráva, že pan řídící má kluka, nebylo to nic zvláštního. Neobyčejný měl však být jeho budoucí život, do nejútlejšího věku se projevoval jako nadaný muzikant. Jakmile se mělo rozhodnout o jeho dalším životě, na který se měl připravit studiem, přišel již do styku s naším městem a denně šlapal do bydžovské nižší reálky. Když pak vystudoval v Praze pedagogický ústav a varhanickou školu, přišel na tři roky zase do našeho města a to už jako učitelský praktikant. A dneska už asi nikdo neodpoví na otázku, jak to vlastně bylo, kdo komu dal inspirovat k textu Malátovy písně „Což neřekl ti zrak můj tisíckrát", známá také pod jménem „Mám tě rád". Autor textu je znám. Byl jím mladý hradecký básník Jan Rokyta. Mladý člověk, citlivý a co si budeme povídat — jistě už také možná zamilovaný — denně po několik let měl možnost dvakrát cestou po jabloňové aleji přemýšlet o svých citech, o své zamilovanosti, o první lásce. Vždyť do té aleje jsme chodili ještě na procházky s našimi rodiči — dnes je bohužel chodník rozoraný — muselo tam být už tenkrát krásně, hlavně v máji. A proč by se nemohl kamarád kamarádovi svěřit o své lásce? A proto nevěřím, že básník Jan Rokyta sedl a napsal jen tak: „Ty ptáš se, zdali půjdu alejí, kde ve vzpomínkách srdce naše bila, v mých snech zda oči tvé se zaskvějí, z nichž na mě smála se tvá duše milá". Vy tomu věříte, že to byla jen shoda myšlenky básníka, touha mladého muzikanta a z toho nesmrtelná píseň? Já tomu nevěřím. Jen se asi nikdy nedovíme, kdo byla ta opěvovaná.

Stal se naším předním hudebním pedagogem a my všichni, kteří jsme hráli kdysi na housle, jsme většinou prošli jeho houslovou školou. Nebyla to však jen tato škola. Řada zpěvníků pro školy, obsáhlé sbírky národních písní — to byl jen nepatrný zlomeček jeho životního díla. Narodil se v obvodu našeho města, studoval zde a učil. Chtěli jsme se mu za to trochu odvděčit a na jeho počest jsme založili pěvecké festivaly známé pod jménem „Malátovy Bydžovy". Odzpívali jsme několik ročníků a došel nám dech. Proč? Vždyť to byly krásné večery. Vzpomínáte ještě vy, kteří jste se jich účastňovali? Na velké jeviště Jiráskova divadla jsme se nevešli, co nás přišlo a přijelo vzdát hold svému Malátovi. Při každém festivalu jsme jeden večer zašli do Starého Bydžova, postáli u jeho pamětní desky na staré škole a pak v sále „U Slámů" věnovali celý večer vzpomínce na Maláta. 82 členů Lubora-Ludiše vzdalo hold velkému rodáku starobydžovskému.

Deset let pobyl Jan Malát v Hořicích. Ale vracel se tam ještě pravidelně vždy o prázdninách. Tam na milovaných Dachovech okřál, nabral síly pro další tvorbu. Hořičtí mu to nezapomněli. Na křižovatce u dachovské silnice stojí jeho památník.

Jestlipak, Bydžováci, víte, že Malát měl mít pomník i v Bydžově? Návrh je hotov, sádrový odlitek je uložen v našem muzeu. Bylo dokonce již vybráno místo, kde bude pomník stát. Zůstalo však jen u návrhu. Pomník by byl ozdobou města. Sedící postava Malátova jako by se vzhlížela ve svém okolí, dobrosrdečnost přímo vyzařuje z jeho tváře.

Stará škola ve Starém Bydžově, rodný domek Jana Maláta, vzal také za své, musel prý ustoupit uvažované nové komunikaci. Starobydžováci na tomto místě vybudovali pomník na paměť svého velkého rodáka a tak alespoň uchovali památku na velkého muzikanta.

Pokračování na str. 14

VZPOMÍNKA DRUHÁ:

Milan Zuna 1881 - 1960

HOUSLISTA A DIRIGENT

Vzpomínka druhá:

Narodil se dne 24. XI. 1881 v Novém Bydžově. Dětská léta prožil sice v Turnově, ale už jako desetiletý se vrací zpět do Bydžova. Pocházel ze staré bydžovské rodiny. Jeho otec byl stavebním inženýrem a zastával funkci inspektora a přednosty trati severozápadní dráhy. Maminka byla rovněž Bydžovačka, za svobodna Knappová.

Již za pobytu v Turnově začal hrát na housle a když v roce 1891 přišel do Bydžova, začal opravdu se studiem tohoto nástroje. Když odešel ze zdejšího gymnázia do Prahy na vyšší reálku tak se zároveň přihlásil na studium konservatoře. Housle studoval u prof. J. Mařáka a po dokončení studia prošel ještě mistrovským kurzem Otakara Ševčíka.

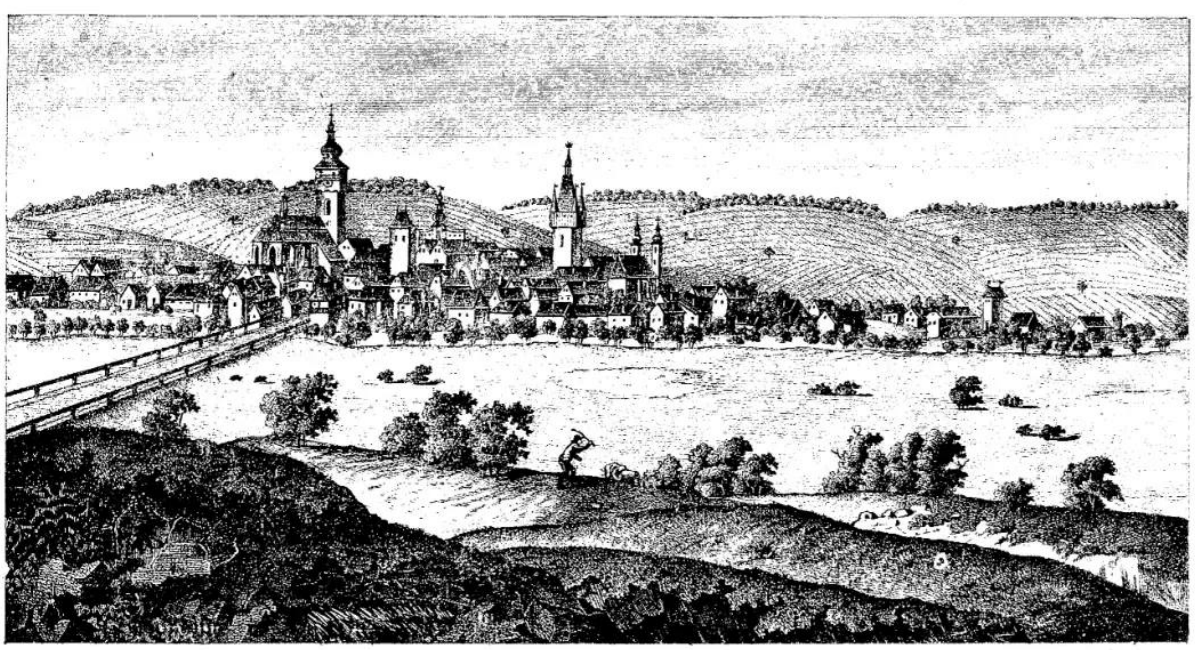
Už jako malý studentík se v našem městě čile účastňoval kulturního života. Najdeme jeho jméno v kulturních rubrikách místních časopisů, na plakátech ochotnických představení. Ale ani v pozdějších letech, kdy byl v Praze, nezapomněl na své město. Najdeme ho i na fotografiích výborů studentské merendy novobydžovské. Ale už také jako sedmnáctiletý student se projevil ve své pozdější druhé profesi. Začal — nejdříve amatérsky, potom jako profesionál, dirigovat.

Zahloubáme-li se do životopisu našeho rodáka, zatočí se nám až hlava, co všechno by se o něm mělo říct především, ale co by nemělo také být opomenuto. Nestává se také běžně to, aby umělec mohl vystupovat ve dvou profesích a v obou tak vynikajícím způsobem. Není jistě samozřejmé, že může někdo zastávat funkci koncertního mistra na housle v České filharmonii, pak ihned přijme místo profesora konservatoře a zase odejde za dirigentský pult opery, řídí velké orchestry, operní soubory, objede půl Evropy, sbírá řády a pochvaly za svou práci. Ze čtyř jazyků překládá operní libreta do češtiny a slovenštiny a zase naopak, pro Chorvaty přeložil Rusalku, za svého působení v Polsku přeložil do polštiny Rusalku a Čerta a Káču, Její pastorkyni. Při vší této práci měl ještě čas psát do odborných časopisů a skládat pěvecké sbory. Založil několik nových orchestrů, pomáhal všude tam, kde bylo zapotřebí dobré hudby a svědomité práce. Stál také u zrodu liberecké opery, byl spoluzakladatelem slovenské opery, jeden čas vedl operu Národního divadla v Praze. Převážně byla jeho práce hodnocena dobře a také po zásluze odměněna. Jen jeho druhé působení v Bratislavě nedopadlo dobře. Zuna dbal totiž na perfektní nastudování každé opery a protože nebylo dostatek schopných sil, musel doslova vydupávat nové síly pro svou práci. To vyžadovalo spoustu času a tak počet premiér v jedné sezóně byl poměrně malý. To si vzalo za záminku ředitelství opery, jako důvod špatné finanční situace divadla a neprodloužilo se Zunou smlouvu. Na jeho místo nastoupil Oskar Nedbal.

Ale po celý život byla jeho práce uznávána a byl za ni vyznamenáván nejen u nás, ale všude tam, kde působil. Tak např. v Bělehradě mu byl udělen řád sv. Sávy, Poláci mu udělili Zlatý kříž, dostal také náš řád Bílého lva. V roce 1953 dostal Řád práce a v květnu 1955 byl jmenován zasloužilým umělcem.

Zemřel ve věku 79 let, dne 3. května 1960 v Praze. Pro jeden život bylo té práce až dost, viďte?

A Bydžováci, co jste věděli o tomto pracovitém a našem slavném rodáku?

Jedna z variant města z 18. století (údajně z roku 1717). Neznámý autor na ni zachytil tradiční pohled od východu. Na pozadí neskutečných kopců v panoramatu města vyniká ve vzájemném nepoměru několik dominant — kostel sv. Vavřince, Metličanská brána, stará renesanční radnice, Starobydžovská brána a kostel sv. Vavřince.

J. P.

Naší matriky

NAROZENÍ

od 7. 9. — 22. 11. 1985

7. 9. **Lukáš Přibyl,**
Nový Bydžov - Sloupno 94
7. 9. **Kateřina Vodáková,**
N. Bydžov - Zábědov 89
13. 9. **Lenka Strnková,**
N. Bydžov, Palackého 1200
13. 9. **Jan Stránský,**
N. Bydžov, Brigádníků 869
18. 9. **Josef Hubáček,**
N. Bydžov - Zachrašťany 105
22. 9. **Miroslav Šádek,**
N. Bydžov, Luční 886
28. 9. **Kateřina Krejčová,**
N. Bydžov - Sloupno 149
5. 10. **Martina Jorová,**
N. Bydžov - Lužec n. C. 134
8. 10. **Filip Stretz,**
N. Bydžov, Barákova 1579
9. 10. **Renáta Štajerová,**
N. Bydžov, Merendní 1906
9. 10. **Kristýna Šoufková,**
N. Bydžov - Lužec n. C. 159
11. 10. **Petra Benešová,**
N. Bydžov - St. Bydžov 95
15. 10. **Petra Drahokoupilová,**
N. Bydžov, Jungmannova 1491
23. 10. **Veronika Blažková,**
N. Bydžov - Zachrašťany 5
29. 10. **Anastázie Barvířová,**
N. Bydžov, Revoluční 779
31. 10. **Martin Řehořek,**
N. Bydžov, Dukelská 994
1. 11. **Tomáš Bláha,**
N. Bydžov, M. Alše 235
11. 11. **Lucie Formanová,**
N. Bydžov, Lidická 826
14. 11. **Roman Kořínek,**
Zdeněk Kořínek,
N. Bydžov, Třebízského 961
18. 11. **Jan Věchet,**
N. Bydžov, U plovárny 1416
20. 11. **Petra Horká,**
N. Bydžov, Fučíkova 904
22. 11. **Vladimír Suchánek,**
N. Bydžov, Fügnerova 28

SŇATKY

dodatek

12. 7. **MUDr. Radim Uher,**
N. Bydžov, Malátova 496
Lidia Kovačevová,
Lund - Švédsko
24. 8. **Josef Chott,**
Odry, 1. máje 41
Martina Brožová,
N. Bydžov, Revoluční 306
od 6. 9. — 30. 11. 1985
6. 9. **Michal Škarýdko,**
N. Bydžov, Sv. Čecha 1641
Anita Vlasáková,
7. 9. **Jindřich Rudolf,**
Chlumec nad Cidlinou
Dagmar Pavelková,
N. Bydžov, B. Němcové 518
7. 9. **ing. Vladimír Riedl,**
N. Bydžov - Chudonice 122
ing. Jarmila Havlíková,
Gottwaldov - Malenovice 919
7. 9. **Vasil Demeter,**
N. Bydžov, ČSA 1549
Marcela Mitrová,
Ublá 162
7. 9. **Jaroslav Kloz,**
N. Bydžov - Skochovice 73
Ilona Kohoutová,
N. Bydžov - Lužec n. Cidl. 86
7. 9. **Josef Janík,**
N. Bydžov - Sloupno 64
Petra Rozehnalová,
Mladá Boleslav II. čp. 1132
14. 9. **Miloš Obešlo,**
Vinary 95
Marcela Maxová,
N. Bydžov - Lužec n. C. 60
21. 9. **Bohumil Boura,**
N. Bydžov, Družstevní 803
Iva Černá,
N. Bydžov, U jatek 796
28. 9. **Jaroslav Berný,**
Češov 13
Monika Ondráčková,
N. Bydžov - Stará Skřeněř 3
28. 9. **Radek Šoupal,**
Havlíčkův Brod čp. 2880
Naděžda Orctová,
N. Bydžov, U plovárny 1411
28. 9. **Petr Pšenička,**
N. Bydžov - Metličany 1097
Marcela Tomášová,
Hr. Král., Pražské před. 1318
28. 9. **Vladimír Kulich,**
N. Bydžov, Na Otmarce 298
Soňa Pilná,
H. K., Buzulucká 786
28. 9. **Milan Blažek,**
Rudoltice 197
Eva Štejnarová,
N. Bydžov, Husova 1165
5. 10. **Jiří Kuba,**
N. Bydžov, Husova 1173
Soňa Župová,
Barchov 8
5. 10. **Jiří Šťastný,**
Kratonohy - Obědovice 50
Hana Brunclíková,
N. Bydžov, Dukelská 1092
12. 10. **Jiří Stejskal,**
N. Bydžov, Husova 1363
Eva Šimáková,
Městec Králové
12. 10. **Roman Kvaček,**
Chlumec n. C. 559
Jitka Šafaříková,
N. Bydžov, Husova 1232
12. 10. **Miroslav Kučera,**
N. Bydžov, U jatek 926
Jitka Pelcová,
Mnichovo Hradiště 915
12. 10. **Milan Jiránek,**
Kolín II., čp. 789
Pavlína Krejčovská,
N. Bydžov - Lužec n. C. 46
19. 10. **Bohumil Schäfer,**
N. Bydžov - Sloupno 25
Dagmar Pluhařová,
Heřmanův Městec 219
19. 10. **Jiří Moravčík,**
N. Bydžov, U plovárny 1415
Martina Machalová,
Měník 27
25. 10. **Jaroslav Vlášek,**
N. Bydžov, Jánská 1481
Hana Žlabová,
Dvůr Králové čp. 2204
26. 10. **Ladislav Žďárský,**
N. Bydžov, Brigádníků 862
Hana Dobřichovská,
N. Bydžov, Brigádníků 865
26. 10. **Zdeněk Chaloupka,**
N. Bydžov - Lužec n. C. 13
Ladislava Smotlachová,
Nepolisy 4
26. 10. **Vlastimil Smejkal,**
Vinary - Janovice 60
Iva Pavlíčková,
N. Bydžov, Smetanova 1695
8. 11. **Jiří Ort,**
N. Bydžov - Starý Bydžov 112
Jitka Čmuchalová,
N. Bydžov - St. Bydžov 112
9. 11. **Zdeněk Taras,**
Studená, Družstevní 431
Vladislava Thielová,
N. Bydžov, Dukelská 1046
16. 11. **Bohuslav Skalský,**
Poniklá 208
Zdeňka Zimová,
N. Bydžov - Lužec n. C. 215
16. 11. **Pavel Žemlička,**
Smidary 327
Lenka Věříšová,
N. Bydžov - Zachrašťany 11
16. 11. **Josef Mušek,**
Nepolisy 207
Iva Jiravská,
N. Bydžov - Chudonice 158
23. 11. **Zdeněk Steiger,**
N. Bydžov, Tyršova 112
Jana Šmidrkalová,
N. Bydžov - Vysočany 19
30. 11. **Vratislav Vodička,**
N. Bydžov - Zábědov 91
Jana Volejníková,
N. Bydžov, Jungmannova 1589
30. 11. **Radomil Zámečník,**
N. Bydžov, Sukova 384
Hana Kaválková,
Dobrá Voda u Hořic čp. 143
30. 11. **Ladislav Macák,**
N. Bydžov, V Ráji 1307
Romana Šibilová,
N. Bydžov - Zábědov 62
30. 11. **Luděk Vízek,**
N. Bydžov - Lužec n. C. 130
Irena Pražáková,
Hradec Král. - Třebeš čp. 264

ZLATÁ SVATBA

28. 9. **František a Marie Neskusilovi,**
N. Bydžov - Chudonice 191

DIAMANTOVÁ SVATBA

23. 11. **Václav a Božena Loudovi,**
N. Bydžov - Chudonice 83
— 65 let společného života —

ÚMRTÍ

od 29. 6. 1985 — 14. 11. 1985

29. 6. **Františka Sedláková** 93 let
14. 8. **Anna Králíková** 91 let
3. 9. **Anna Vondrušková** 84 let

3.	9.	Bohumil Vlasák	76 let
4.	9.	Slavěna Čiháková	93 let
4.	9.	Růžena Hladíková	82 let
8.	9.	Rudolf Velechovský	65 let
10.	9.	Marie Hradecká	84 let
14.	9.	František Bydžovský	29 let
16.	9.	Jaroslav Spejchal	76 let
16.	9.	Václav Slavík	83 let
20.	9.	Marie Brádlová	81 let
22.	9.	Růžena Hálová	78 let
26.	9.	Václav Bradáč	62 let
27.	9.	Libuše Čížková	66 let
5.	10.	František Klepač	70 let
11.	10.	Václav Šafařík	75 let
14.	10.	Marie Šmídová	86 let
13.	10.	Františka Pozlerová	78 let
16.	10.	Karolína Suchánková	81 let
18.	10.	Zdenka Ulíková	50 let
20.	10.	Marie Zajícová	74 let
1.	11.	Františka Hladíková	81 let
6.	11.	František Nevrlý	77 let
11.	11.	Jan Bradna	84 let
14.	11.	Karel Zajíc	71 let
14.	11.	Marie Svatoňová	81 let
14.	11.	Božena Urbanová	79 let

OPRAVA

Omlouváme se za chybu, která se stala v č. 3 Zpravodaje ze dne 29. 10. 1985

20. 2. manželé Spudichovi, N. Bydžov, 28. října 1644 zlatou svatbu n e s l a v i l i, byla to stříbrná

a 1. 8. 1985 se narodila manželům Hradeckým dcera Kristina

Připravila matrikářka MěNV

Malířka Věra Zahradníková

Dokončení ze str. 12

vého, Františka Muziky, a její zájem o snový surrealistický detail Hieronyma Bosche, Salvatora Daliho, Giuseppe Arcimbolda, Pabla Picassa a dalších, i též zájem o protiklad — o symbolismus tzv. primitivních kultur, o jejich tradici i o jejich vliv na současnou celosvětovou tvorbu.

Věra Zahrádková kreslí též obrázky do novin (Tvorba, Pochodeň) a vytváří různé příležitostné grafické listy, titulní stránky ročenek, exlibris a novoročenky. K exlibris má vzhledem ke svému grafickému vzdělání velice dobrý vztah. Ráda je tvoří, i když zatím tak činila spíše pro potěšení svých přátel a známých. Vytváří je technikou leptu a suché jehly. Do grafických symbolů přenáší své vnitřní prožitky i svůj tvůrčí výraz.

První výstavu měla v roce 1980 v Italském kulturním středisku v Praze na Malé Straně, kde vystavovala soubor akvarelů ze svých cest po Itálii. Obrázky z Itálie vystavovala ještě ve svém rodišti v Pardubicích v témže roce. V roce 1981 vystavovala v Odeonu ve Vodičkově ulici v Praze. Po delší odmlce, zapříčiněné pedegogickým působením, se od roku 1984 zúčastňuje kolektivních výstav mladých výtvarníků v Galerii mladých v Karlově ulici v Praze. V roce 1985 vystavovala v Kutné Hoře a v Pardubicích. Výstava v bydžovském kulturním středisku bude otevřena v březnu 1986.

Z výstavních sálů Městského kulturního střediska - březen 1986

RIMINI — akvarel — perokresba
(Z výstavy v MěKS)

SOU HLUŠICE

přijme 2 mistry odb. výchovy a učitele jízd pro ob. traktorista a automechanik. Tř. 9—10.

Bez ubytování.

Nástup podle dohody.

Inf. ředitelství SOU, Hlušice

NOVOBYDŽOVSKÝ ZPRAVODAJ

Vydává Městské kulturní středisko v Novém Bydžově, nepravidelně. Řídí redakční rada. Odpovědný redaktor PhDr. Jiří Malina. Adresa redakce: MěKS, Revoluční ul. 774, 504 01 Nový Bydžov, tel. 23413. Povoleno OK ONV v Hradci Králové pod čj. 11/86. Tisknou Východočeské tiskárny n. p. v Novém Bydžově. Náklad 2 000 výtisků. Mimobydžovským zájemcům zasíláme časopis poštou po zaplacení předplatného 24 Kčs.

Uzávěrka příštího čísla 28. února 1986.